

Sygn. akt V U 647/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant p.o. stażysty Patrycja Kinder

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2017 r. w Kaliszu

odwołania S. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 9 czerwca 2017 r. Nr (...)

w sprawie S. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość świadczenia

1. **Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 9 czerwca 2017 r. znak (...) w ten sposób, że ustala prawo odwołującego S. R. do obliczenia wysokości renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z uwzględnieniem dalszych okresów składkowych: 5.06.1989 – 31.07.1990 r., 18.09.1990 – 30.06.1991 r., 23.10.1991 -2.02.1992 r. poczynając od 1 maja 2017 r.**
2. **Umarza postępowanie w zakresie zgłoszonych w odwołaniu okresów: grudzień 1996 r. do 11 lutego 2001 r., od 20 listopada 2001 r. do 31 marca 2004 r.**
3. **W pozostałym zakresie odwołanie oddala.**
4. **Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwotę 360,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 czerwca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. przyznał S. R. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy ustalając wysokość świadczenia w oparciu o udokumentowane okresy składkowe oraz okresy nieskładkowe za wyjątkiem okresu 4.06.1989 – 2.02.1992 oraz grudzień 1996 – 11.02.2001 i 20.11.2001 – 31.03.2004.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył S. R. wnosząc o zmianę decyzji i podwyższenie wysokości renty przy uwzględnieniu zakwestionowanych okresów.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

10 listopada 2017 r. na rozprawie odwołujący cofnął odwołanie co do okresów: grudzień 1996 – 11.02.2001 i 20.11.2001 – 31.03.2004 a organ rentowy na cofnięcie odwołania w powyższym zakresie wyraził zgodę.

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołującego S. R. i Przedsiębiorstwo (...) w K. łączył w okresie 20 sierpnia 1986 – 30 września 1992 stosunek pracy w pełnym wymiarze czasu pracy. W trakcie trwania powyższego stosunku pracy odwołujący skorzystał z urlopu bezpłatnego w okresach: 14.08.1990 – 14.09.1990, 22.07.1991 – 22.10.1991, 3.02.1992 – 30.09.1992 udzielanych w związku z osobistą sytuacją życiową pracownika.

dowód: świadectwo pracy w aktach ZUS, akta osobowe.

W okresie 5.06.1989 – 31.07.1990 odwołujący wykonywał pracę na budowie eksportowej w byłej NRD. Po zakończeniu kontraktu eksportowego odwołujący korzystał z urlopu dewizowego w okresie 2.08. -13.08.1990. Następnie odwołujący podjął pracę na budowie eksportowej w byłej CSRS. Pracę taką odwołujący wykonywał w okresie 18.09.1990 – 30.06.1991. Po zakończeniu kontraktu odwołujący korzystał z urlopu dewizowego w okresie 1.07. – 20.07.1991.

dowód: zeznania świadka K. B., zeznania odwołującego, akta osobowe

W czasie zatrudnienia w byłej NRD odwołujący nabył prawo do urlopu dewizowego w wymiarze 30 dni z czego wykorzystał w okresie skierowania 10 dni urlopowych. Pozostałą część urlopu odwołujący wykorzystał po powrocie do kraju w okresie 2.08. – 13.08.1990. W czasie zatrudnienia w byłej CSRS odwołujący nabył prawo do urlopu dewizowego w wymiarze 20 dni z czego w okresie skierowania wykorzystał 2 dni urlopowe. Pozostałą część urlopu odwołujący wykorzystał po powrocie do kraju w okresie 1.07. – 20.07.1991.

dowód: karty zjazdowe w aktach osobowych odwołującego.

Karty wynagrodzenia rocznego odwołującego z Przedsiębiorstwa (...) zawierają wpisy wynagrodzenia za poszczególne miesiące za okres do czerwca 1989 r. przy czym w tym miesiącu zaznaczone zostało 16 godzin. Za kolejne okresy, karty wynagrodzenia rocznego nie zawierają wpisów o wypłaconym odwołującemu wynagrodzeniu czy też pochodnych naliczanych od wynagrodzenia.

dowód: karty wynagrodzenia rocznego w aktach rentowych.

Sąd dał wiarę powyższym dowodom gdyż są spójne, logiczne a jeżeli chodzi o zeznania świadka, to treść tych zeznań zbieżna jest z zaświadczeniem znajdującym się w aktach osobowych odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 62 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, renta dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy wynosi:

- 1) 24 % kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, oraz
- 2) po 1,3 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych;
- 3) po 0,7 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych;
- 4) po 0,7 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresu brakującego do pełnych 25 lat okresów składkowych oraz nieskładkowych, przypadających od dnia zgłoszenia wniosku o rentę do dnia, w którym rencista ukończyłby 60 lat.

Ustęp 2 art. 62 cytowanej wyżej ustawy stanowi, że renta dla osoby częściowo niezdolnej do pracy wynosi 75% renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Jak wynika z powyższego przepisu rozmiar okresów składkowych i nieskładkowych wywiera bezpośredni wpływ na wysokość renty.

Zgodnie z treścią przepisu § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (Dz.U. z 1990 nr 44 poz.259 z póź. zm.) , macierzysty zakład pracy udziela pracownikowi skierowanemu do pracy za granicą urlopu bezpłatnego (§ 1) i okres takiego urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi w macierzystym zakładzie pracy w związku ze skierowaniem tego pracownika do pracy za granicą wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, jeżeli pracownik podejmie zatrudnienie w macierzystym zakładzie pracy w terminie 14 dni od powrotu (§ 3) . Karty zjazdowe znajdujące się w aktach osobowych odwołującego wskazują na okresy takiego skierowania co automatycznie powoduje uznanie okresu wykonywania pracy za granicą za okres urlopu bezpłatnego w Przedsiębiorstwie (...). Zatem na gruncie wskazanego przepisu istnieją podstawy aby okres pracy odwołującego za granicą potraktować jako okresy składkowe w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 6 ust.2 pkt 1 lit. a cytowanej na wstępie ustawy. To prowadziło do uwzględnienia odwołania i zmiany zaskarżonej decyzji w zakresie objętym punktem 1 sentencji wyroku. Uwzględnieniu podlegał także okres od powrotu do macierzystego zakładu po wykorzystaniu urlopu dewizowego przypadającego po zakończeniu pracy w byłej CSRS a następnie urlopu bezpłatnego udzielonego z uwagi na osobistą sytuację pracownika. Od 23 października 1991 r. w aktach osobowych odwołującego nie ma jakichkolwiek wzmianek ani wniosków wskazujących na udzielane pracownikowi urlopy aż do 3 lutego 1992 r.

Nie było natomiast warunków aby okresy udzielonych odwołującemu urlopów dewizowych przypadających bezpośrednio po powrocie do kraju traktować jako okresy składkowe w rozumieniu przywołanych wyżej art. 6 ust.1 pkt 1 i art. 6 ust. 2 pkt 1 lit.a ustawy o emeryturach i rentach ...

Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 22 maja 2013 r. III UZP 1/2013 OSNP 2013/21-22 poz. 255, wyraził pogląd, że okres urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi w macierzystym zakładzie pracy w wymiarze równym nieudzielonych w czasie zatrudnienia za granicą dni wolnych od pracy, przewidziany w § 9 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem, nie stanowi okresu składkowego przewidzianego w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.). Uzasadniając ten pogląd, Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż miał na względzie fakt, że pracownicy polscy zatrudnieni za granicą pozostawali w dwu stosunkach pracy - w terminowym zatrudnieniu przez jednostkę kierującą oraz na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w zakładzie macierzystym. Specjalne warunki zatrudnienia, kształtowane przepisami rozporządzenia, dotyczyły - w zakresie upoważnienia ustawowego - wyłącznie skierowania do pracy za granicą i tylko czasu skierowania. Przedmiot rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r., którym ustalono uprawnienie do urlopu bezpłatnego w zamian za dni wolne, mieszczący się w zakresie delegacji wynikającej z art. 298 k.p., mógł obejmować specjalne ukształtowanie statusu pracowniczego tylko pracowników skierowanych do pracy za granicą i tylko w czasie skierowania. Po powrocie z pracy na budowie eksportowej pracownicy związani byli jednym stosunkiem pracy, z macierzystym zakładem pracy, regulowanym przepisami Kodeksu pracy. Jeżeli wykorzystywali wówczas nieudzielone podczas pracy za granicą dni wolne w naturze i byli zwolnieni z obowiązku świadczenia pracy u macierzystego pracodawcy, uzyskiwali urlop bezpłatny w wymiarze odpowiadającym liczbie "odbieranych" dni wolnych na zasadach przewidzianych w art. 174 § 2 k.p., uwzględniających, że urlop bezpłatny nie jest wliczany do stażu mającego wpływ na uprawnienia pracownicze. Sąd Najwyższy stwierdził ponadto, że nie ma przepisu szczególnego, nakazującego lub tylko pozwalającego na odmienne traktowanie urlopu udzielanego na podstawie § 9 ust. 4 rozporządzenia. Przeciwnie, okres, od którego zależą uprawnienia pracownicze, to tylko okres, o którym mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia, czyli okres urlopu bezpłatnego udzielonego na czas skierowania do pracy za granicą i przypadający bezpośrednio po nim okres niezdolności do pracy. Tylko te okresy objęte były regulacją stanowiącą *lex specialis* wobec art. 174 k.p. Sąd w pełni podziela przedstawioną wyżej argumentację.

Zatem okres urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi w macierzystym zakładzie pracy w wymiarze równym liczbie dni niewykorzystanego w czasie zatrudnienia za granicą urlopu wypoczynkowego, za który przysługiwał mu ekwiwalent pieniężny, przewidziany w § 14 ust. 7, a w okresie od dnia 10 lipca 1990 r. w § 15 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem, analogicznie jak okres urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi w macierzystym zakładzie pracy w wymiarze równym nieudzielonych w czasie zatrudnienia za granicą dni wolnych od pracy, nie stanowi okresu składkowego przewidzianego w art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Tak samo zakwalifikować należało wynikające ze złożonych przez odwołującego podań, okresy urlopów bezpłatnych uzasadnionych jego osobistą sytuacją życiową.

W tych warunkach odwołanie obejmujące żądanie obliczenia wysokości renty w oparciu o okresy obejmujące urlopy dewizowe po powrocie odwołującego do kraju w związku z zakończeniem pracy za granicą i okresy urlopu bezpłatnego udzielonego z uwagi na sytuację życiową pracownika podlegały oddaleniu.

Umarzając postępowanie co do okresów: grudzień 1996 – 11 luty 2001, 20 listopad 2001 – 31 marca 2004, sąd miał na uwadze skuteczne cofnięcie odwołania w tym zakresie.

O kosztach sąd orzekł w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych uznając, iż nakład pracy pełnomocnika procesowego uzasadnia przyjęcie wynagrodzenia odpowiadającego podwójnej stawce minimalnej.